

525

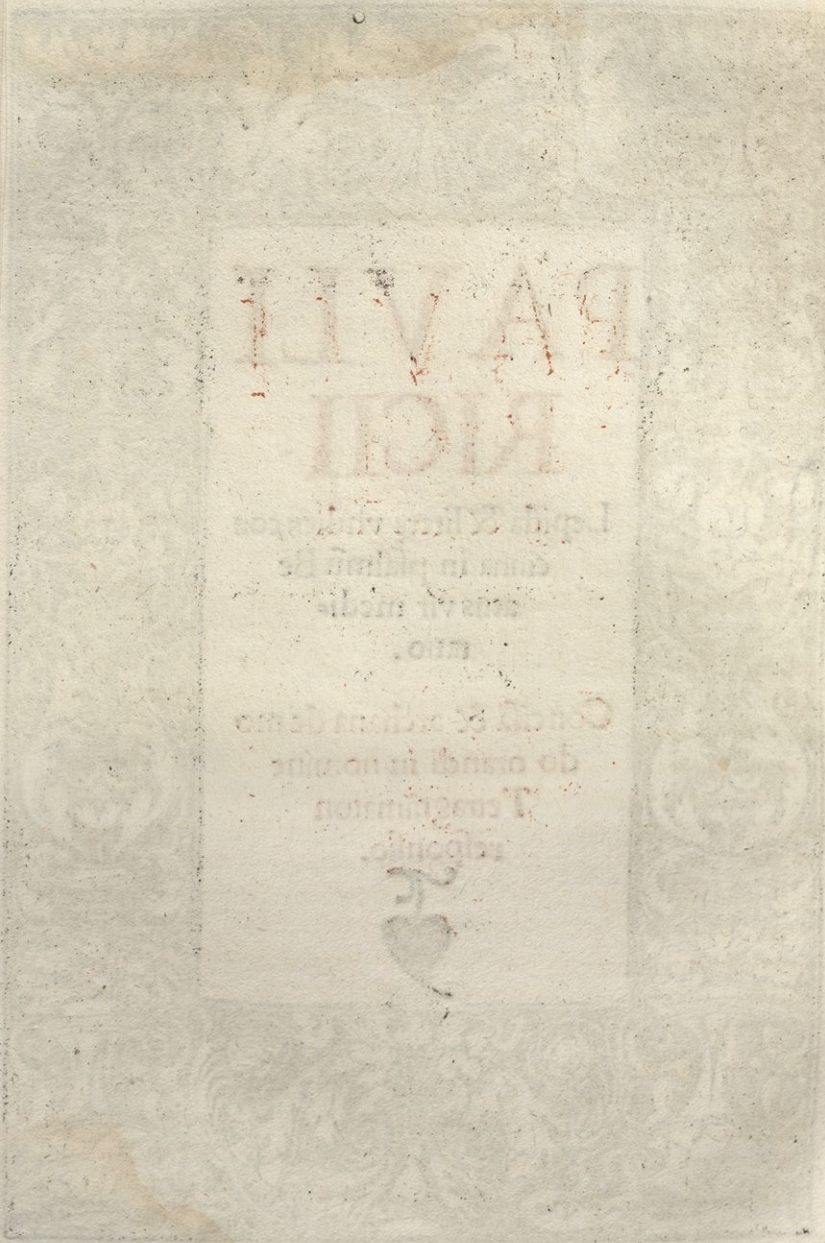
PAVLI RICII.

Lepida & litere vndiqꝫ con
cinna in psalmū Be
atus vir medi
tatio.

Concisa & archana de mo
do orandi in nomine
Tetragramaton
responso.

030029498

sed inani & m
nitar quos nul
lectat: sed bull
sam parietis in
solisq; terreni
est oppido me
mo vero expr
diuina & illa
quus & multu
tionem non co
est / stolidumq;
corporis oblec
celitudinem &
quin protinus
blandimenta fl
ditio permiser
ad ccelestia / &
q; sublime bo
tis acie attinga
la. ¶ Quum ig
modi beatitud
primis in ipso
fixit & librum
ceteri sequent
eloquia sicut v

Ominū genus ad veritatem / eternā
q̄ beatitudinem nascitur: quā non
lubrica & fluxa hac terrenorū com
pagine sed in sublimi / & archetypa
rerū machina / ipsoq; omniū bono
rum summo assequimur. Vana si
quidem & puerorū crepundijs si
milima sunt cuncta quę sensu hic
cernimus; & dum eorū tantopere
oblectamur illecebris / quippe non
rebus ipsis (vt nobis presumitur)

sed inani & nugatorio quodam simulacro fruimur / paruulorū
instar quos nil graue / nil serium / & quo vere fungimur in vita ob
lectat: sed bullulę crepitaacula / architeq; tabella / ac ludus ad vmbro
sam parietis imaginem & qui istiusmodi sensuū studuerit delicijs
solisq; terrenis pascatur vmbra culis paruulus sape & cęcutiens
est oppido mente corpore quidem effigiem gerens humanā / ani
mo vero expressam pecudis referendo imaginem quemadmodū
diuina / & illa Dauidica conclamant oracula. Nolite fieri sicut e
quis & mulus quibus non est intellectus. & illud Homo qui in
honore non cōmoratur assimilatus est iumentis. Insiptens quippe
est / stolidumq; pecus / qui dum ludicra / & mox prętereuntia hęc
corporis oblectamenta / ad immensam cęlestiū spiritualiūq; rerū
celsitudinem / & ineffabilem superne vitę dulcedinem contulerit /
quin protinus hęc ipsa sordida quidem / ac letifera caduci orbis
blandimenta floccipendat / & calcato / quantū misera nature con
ditio permiserit / propulsoq; omni prauę cupiditatis irritamento
ad cęlestia / & empyrei globi lumina vertat / tollatq; intuitū: ipsū
q; sublime bonum / pulchrū / oblectabileq; in summo erecta men
tis acie attingat / amet possideat fruatur deniq; per immensa se
cula. ¶ Quum igitur vnicū psalmographi desideriū sit / ad huiusce
modi beatitudinis culmen perducere genus hominū / hanc ideo in
primis in ipsoq; psalmorū exordio (veluti sagittarius signum) prę
fixit & librum sua statim fronte beatitudinis notione aperuit: quā
ceteri sequentes psalmi / quemadmodū & vniuersa prophetarum
eloquia sicut vltimū profectū sinemq; mortaliū concernūt. nos

Psal. 31
Psal. 48.

igitur hunc primū in psalmorū ordine (quo attenti reddamur / do-
ciles atq; beneuoli) in primis patefacere / & quantū ingenij nostri
facultas permiserit enodare conabimur / eiusq; sicut & aliorum
qui deinceps sunt psalmorū literalem dumtaxat intellectū & iux-
ta verborū sonum pollicemur. non quidem vt soleat pleriq; tum
catholici quidam / tum exorbitantes Iudaicę synagoge interpretes
qui verborū sonum ad sua potius preconcepta q̄ conceptus ad
verborum sensum aptare trahereq; nituntur. hi quidem ex perui-
caci & hostili christianę veritatis contemptu; illi vero ex immode-
rato euangelicę pietatis affectu. non enim mendica / aut quoquo-
modo violenta eget suasionē veritas orthodoxa / quę lo cupletissi-
me aliunde / & varijs quidem non minus nature sensibiliūq; rerū
experimentis q̄ euidentissimis sacri eloquij documentis conuin-
citur quę omnia sedulo insipienti in promptu quidem sunt / &
Christi sunt omnia plena. Quapropter non extorquenda sed lite-
rali tenore (a quo solum trahere licet argumentū) seruanda pro-
phetarum charismata censui. quibus sic prelibatis / mox ad primū
psalmorū (superū nutu) enodandum accedimus.

Quoniam vero hunc primū in psalmorū ordine / vti pro-
hemium atq; omnium sequentiū exordium esse voluit in eo
idcirco omnia quę æternam huiusq; sæculi conferunt
salutem & ea quę perpetui & caduci sæculi miseriam
tribuunt / prefiguratum / & breui quodam compendio depinxit
& quasi in summa dixerit beatus ille erit / qui mala refugit / & bo-
na prosequitur. Ad quę presentis quoq; sæculi cōmitatur prospe-
ritas quemadmodū ad eorum contraria & huius & æterni sæ-
culi miseria sequitur. ¶ Quorū omnium causa & ratio est / q; ipse
omnium sæculorū rex deus bonis presto est / malis vero delitescit.
¶ Tria igitur sunt / quę psalmus hic nititur. Primo quę sit & abi-
cienda & seruanda beatificandi viri conditio. ¶ Secundo similitu-
dine explicat q; per eadem / quibus æternam adipiscimur beatitudi-
nem; huius quoq; sæculi successus assequimur eisdemq; nes-
glectis in ytriusq; sæculi miseriam habimur. ¶ Tertio verū omnium
predictorū argumentū / causamq; assignat. ¶ Primū itaq; duo cō-
memorat / quę omnino beatifica conditio assequenda deposcāt. s.

mala refugere / quod nature ordine obsecrandū est prius: & pro
 sequi bona / quod adimpletur posterius. Hic autē vt enucleatius
 intelligas. Cur psalmista ambulare prohibeat cum impijs / stare
 cum peccatoribus / sedere cum irrisoribus parumper in tria pec
 catorum genera digrediendū censui. Refugienda igitur mala didi
 mus ea omnia quę beatitudini adipiscendę præbent obstacula. præ
 bent vero obstacula omnia / quę virtuosam & meritoria huma
 ni operis perfectionem tollunt corrumpunt aut minuunt: Id autē
 facti ablatio / aut corruptio / vel diminutio eorum quibus perfe
 ctio operis dependet humani. dependet vero a perfectione tribus
 anime humane actibus inherente. velle: scire: & posse. velle volū
 tatis / scire intellectus posse motiue seu executiue virtutis sunt as
 ctus. quorū vnus si defuerit / aut corrupte vel diminute prodie
 rit esse quidem poterit operatio / virtuosa autē vel salutaris mini
 me. ¶ Iuxta harum trium potentiarū earundemq; operis lapsum
 tria malorū / seu peccatorū emergunt genera / & licet omēs eiusce
 modi anime potestates reciproce cooperent ad virtutem / & mu
 tua ad vitium ope conspirent quatenus tamen vna / & nō alia po
 tiorē prebet occasionem delicti / eatenus aliud: aliudq; peccati
 genus resultat. Quum enim primū inter has anime vires mouens
 fuerit arbitrium & nulla ignorantia aut corrupto vel diminuto
 opere inquinata fuerit voluntas / qualis sola nudaq; erat casus an
 gelorum culpa / tunc illud quod irremissibile / & in spiritu sancto
 vocant peccati genus oritur. iuxta illud Apostoli. voluntarie enim
 peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis iam nō relin
 quitur pro peccatis hostia. Ad qd' conuertit illud Matthei omne
 peccatū & blasphemia remittitur hominibus / qui autē dixerit ver
 bum contra spiritū sanctū non remittetur ei neq; in hoc neq; in
 futuro sæculo. ¶ Si autē voluntas quantū in se fuerit honesta de
 sideret / nec contranitur motiua facultas sola intellectiua poten
 tia sensilium & fantasmatū obnubilata simulacris in culpa deli
 cti / tunc scdm quod mortale (remissibile tamen) peccatū appellat
 oritur. quo peccati genere plurimi quidem infidelium / & tota ser
 me Iudeorū synagoga delinquant. Iuxta illud Aposto. obscura
 tum habentes intellectū alienati a via dei per ignorantia / & illud
 de Iudeis testimoniū enim perhibeo illis q̄ emulationem quidem

ad Hæ
 bre: 10
 Math. 12

Ephe. 4.
 ad Ro
 man. 10

A iij

Ad Ro-
ma. 7

Ad Ro-
man. 8.

dei habent / sed non scdm scientiam. ¶ Si vero nec voluntas nec
intellectus : sola aut vis motiue & carnis repugnantia potissimā
occasionem prebuerit delinquendi / veniale & minime mortiferū
peccatū gignitur. Iuxta illud Aposto. nam velle adiacet mihi perfi-
cere aut bonum nō inuenio. Video enim aliam legem in membris
meis repugnantem legi mentis mei. Velle enim voluntatis rectitu-
dinem ostendit : lex vero mentis intellectus veritatem designat : alia
aut in membris lex carnis contranientiā enunciat. ¶ Duo aut hic
aduerte licet omnium venialium peccatorum potissimum in culpa sit sensu-
uum illecebre q̄ creatura (vt Aposto. loquitur) vanitati subiecta
est non volens. nō tamen omne peccatum ex carnis stimulo ortū
est veniale. multotiens siquidem id genus culpe expresso volunta-
tis & intellectus opere concomitante peccatū producit mortale.
¶ Id insuper ne pretereas motiua seu executiua potestas in opere
theologico quod fide spe & charitate prouenit potissimum fundat
in pratico intellectu cum virtute tamen participando irascibili. In
opere aut morali potissimum sortitur fundamentū in irascibili cū
pratico tamen participando intellectu. his ita perspectis dicendū.
¶ Primum malorum quod irremissibile peccatorum genus appellant so-
let euestigio (tanq̄ pestifera rapida q̄ lues) : omnem in sempiter-
ne mortis derudere caliginem / hec est impietas ipsa / que quidem
nec inscicia / nec humana imbecillitate / sed prauo dumtaxat libero
q̄ voluntatis imperio aduersus deum hominemq̄ nititur : quem
admodū ediuerso pietas est qua deum hominemq̄ colimus nec
spe premij / nec pœne formidine sed sincero voluntatis imperio / at
q̄ virtutis amore. ¶ Secundū malorum genus quod mortale pecca-
tum vocant non statim a primordio / sed cum aliquantisper mo-
ram contraxerit perimit vt peccatū qd̄ vel inscicia vel carnis mola-
li se oritur. ¶ Tertium malorum genus nec statim / nec cū aliquantulo
more / sed quum longe modū excedat / eiq̄ plurimū ocli actor im-
pendat interimit / ex se qdem nil pariens turpitudinis aut noxij / sed
fessos interdū spiritus reficiendi voto & irridendi iocandique more
cōmittitur. ¶ Tribus ergo his malorum generibus tria euitanda ad
salutem in psalmo respondent. Ambulare cum impijs. stare cum
peccatoribus. sedere cum irrisoribus. Cum impio enim quem oc-
cupat ipsa pestifera & omnium malorum coagulū impietas / nec quo

quomodo ambo
eo q̄ illico inqu
spe ablata / duc
occupat maloru
dum id tamen pa
quando quidem
qui faciat bonū
peccati non habet
die iustus. mox t
miraculo permit
ram traxerit. dem
ditionis limites n
fuit statio que p
¶ Cum irrisoribus
retorquet aut am
dum : quinimo v
nino permittendū
suppeditare obic
ergo malorum ge
nuit dicendo [B
consilium attribe
aliena oblectant
lij veneno inquir
malorum genus ex
stetit] Viam dic
via patens est pe
est necesse. ire igit
re autem volunt
aufugiendum
sedit] Nam sta
spem æterne sal
risorij actibus
vel sedem accom
ad beatitudinem
des / & genus or
dipes fierent act

quomodo ambulare: nedum stare & longe minus sedere fas est/
eo q̄ illico inquinat/ adq; perennem omni ferme restaurationis
spe ablata/ ducit interitum. ¶ Cum peccatore vero (quem scdm
occupat malorū genus) ambulare tametsi minime sit permitten-
dum id tamen prohiberi lubrica mortalium natura vix patitur:
quandoquidem non est vir (vt Salomo loquitur) iustus in terra
qui faciat bonū & non peccet. & si dixerimus (inquit Ioan.) quia
peccatū non habemus ipsi nos seducemus. Septies enim cadit in
die iustus/ mox tamen post casum resurget quod minime & nisi
miraculo permittitur impio. q̄ si in p̄cipitio & casu peccator mo-
ram traxerit. demū nec ipse resurget/ esset igitur ultra humane cō-
ditionis limites non ambulare in via peccatorū/ sed prohibenda
fuit statio que per facile & iuxta nature morem euitari potuit.
¶ Cum irrisoribus aut ioculatoribusq; quos tertiu malorū genus
retorquet aut ambulare/ aut aliquando stare haud quaq; phiben-
dum: quinimo (vt prostrate interdum relipiscant anime vires) om-
nino permittendū. Sedere vero & derisorijs actibus plurimū ocij
suppeditare obicem prebet/ & spem tollit æterne salutis. Primum
ergo malorū genus in ipso statim primordio abiciendum admo-
nuit dicendo [Beatus vir qui nō ambulauit in cōsilio impiorū]
consilium attribuit impijs q̄ impius quem non modo sua sed &
aliena oblectant crimina alios letifera suggestionē & dulci consi-
lij veneno inquinare atq; in lubricum trahere molitur. ¶ Secundū
malorū genus euitandū cōmemorat [& in via peccatorum non
stetit] Viam dicit peccatorū q̄ caducum & inane hoc sæculum/
via patens est peccatorū/ qua vniuersum mortaliū genus transeat
est necesse. ire igitur in via peccatorū nature lege impellimur: sta-
re autem voluntatis imperio cōmittitur. ¶ Tertiū malorū genus
aufugiendum enunciat [Et in cathedra (vel sede) derisorum non
sedit] Nam stare/ nedum ambulare cum derisoribus non tollit
spem æterne salutis/ sed sedere/ & plurimū ocij scurrilibus/ & de-
risorijs actibus impendere: sessionis autem & more loco cathedrā
vel sedem accomodati nemo ignorat. ¶ At quoniam non satis est
ad beatitudinem consequendam mala refugere/ sic enim & pecu-
des/ & genus omne iumentorū (q̄ nullius criminis sunt rei) parti-
cipes sicerent æterne salutis/ sed cum hoc requirit vt id quo belluis

Ioan.
Ede.

prestantius est genus hominū. I. mens ipsa humana sū exercet
actum eius vero actus in sola voluntatis & intellectus operatio-
ne consistit. Voluntatis operatio est velle desiderareue/ intellectus
vero meditari. desideriu voluntatis summū bonum efflagitat. &
intellectus meditatio intelligibile summū petit. Summū autem in-
telligibile nil aliud est q̄ dei verbum sapientia seu æterna dei lex/
& summū bonū quod voluntas desiderat idipsum est (nō tamen
hec ipsa) q̄d æterna dei sapientia & lex. hos igitur humane men-
tis actus quibus secunda beatificandi viri conditio peragitur do-
cet propheta dicendo ¶ Sed in lege domini voluntas ¶ (rectius de-
siderium) ¶ eius ¶ quod voluntatis est actus circa bonū pulchrū
q̄ in summo ¶ Et in lege eius meditabitur ¶ quod operatio est in-
tellectus circa omnī intelligibiliū primū. Vocat autem propheta
diuinam sapientiam legem dei/ q̄ quemadmodū lex hominibus
tradita metrum quoddam est/ & omnī microcosmi actū mo-
deramen/ sic & diuina sapientia omnī creatorū ordo est/ qui &
macrocosmi motus/ actusq̄ omnes disponit. hec ipsa sepe nume-
ro liber vitę vocari consuevit/ q̄ idearum forme sic quasi inscri-
ptę sunt diuine menti/ sicut in pentateucho & Mosaiçe legis vo-
lumine calamo exarate sunt literę/ sed hec quidem peccati & mor-
tis/ ille vero exemplaris virtutis/ & sempiternę vitę sunt literę. cui
alludit illud Danielis. & saluabitur populus tunc omnis/ qui in-
uentus fuerit scriptus in libro vitę. Nec audire hic licet per legem
dei legem mandatorū stilo conscriptam humano/ q̄ huic legi non
satis sit sola mentis cogitatio/ sed ipsa operis exhibitio deposcitur.
Superne autem legi satisfactio vnica & pura mentis meditatio iux-
ta illud psalmiste. Vitam quia lex tua meditatio mea. & illud Cō-
cupiui salutare tuū domine/ & lex tua meditatio mea. Et custodiā
legem tuam semper & in sæculum sæculi: quod nemo vtiq̄ sane
mentis de hac lege mandatorū audiendū esse presumet. Verū qui
æternam dei legem inhiat/ eamq̄ meditat/ legem proculdubio
mortalibus a deo traditam pariter colet meditabiturq̄/ tanq̄ eter-
nę legis imaginem. His igitur quę sit & abiicienda & prosequens
da beatificandi viro conditio sumatim accipito ¶ Et erit tanq̄ li-
gnum ¶ Quod autem horum obseruantiam huius quoq̄ sæculi cō-
mittatur prosperitas quemadmodū & eorū contemptū damno-

si miseria sequi
homo nam q̄
a reuera dicit
modū fra. Et
ciferi ligni pro
& aquarū con
perpetuam vici
mi labores que
vt que ad vici
reuerent. homin
corporis & exte
q̄ aduenticia vt
do inquit ¶ Et
¶ tanq̄ lignum
est ad ritulos a
tionem æternę
tis vt veritas lo
horis a loco vbi
gis coalescat: sic
pore vbi non
Quemadmodū
ad umbram hum
tione resultat
æternę. ¶ quo
sectam coales
eius ¶ (quo q̄)
fluet ¶ lex afflu
uenticia & min
eiet prosperab
quam firma s
æternorū q̄ bon
altem referun
uenticis afflu
tudente circa
consimile & H
neditus vir q

sa miseria sequitur / ipsa hominis cum planta similitudo declarat
homo namq[ue] (vt de iuuentute & senectute libello colligimus) plan-
ta reuerfa dicit / eo q[uod] eius radix complantat in superis / quemad-
modu[m] fructiferi ligni in terrenis. plantę igitur tam humane q[uam] fru-
ctiferi ligni prosperitas non pendet aliunde nisi eo q[uod] ad riuulos
& aquaru[m] conferunt fluenta. hęc quidem ad supercoelestem &
perpetuam uiuentiu aquaru[m] scaturiginem. illa uero ad aquas hu-
mi labentes que terreno & intercepto erumpunt abyfso. quo fit
vt que adu[er]sus plantę spectant complementu[m] prospere cuncta
eueniant. homini quidem singula trium bonoru[m] genera animi. s.
corporis & externa. fructifero autem ligno fructus folia cętera
q[uod] aduenticia vt flores gumi sarmenta & id genus hęc igitur docen-
do inquit [Et erit] .s. vit ille qui mala refugit & bona profequit[ur]
[tanq[uam] lignum] videlicet fructiferum [quod] transplantatum
est ad riuulos aquaru[m]. sic enim vir iustus per delideriu[m] & medita-
tionem aeternę dei legis transplantabitur ad fontem aque salien-
tis (vt veritas loquitur) in vitam aeternam. Transplantatio est ar-
boris a loco vbi fata fuerit ad aliu[m] translatio vt facilius & ma-
gis coalescat: sic fata est mens hominu[m] in terreno & squalido cor-
pore / vbi non coalescit nisi conuersa & transplantata in superis.
Quemadmodu[m] igitur plantę consertio in terrenis plantationem
adumbrat humanā in celestibus / sic vtiq[ue] effectus qui ex planta-
tione resultat superna / representabitur per effectum plantationis
terrenę. [quod fructu[m] suum dabit in tempore suo] quu[m] ad per-
fectam coaluerit non precocem : neq[ue] serotinu[m] dabit fructu[m] [&
eius] (quo q[uod]) [folium] quod est fructus tegmentum [non de-
fluet] ex assiduo quo pabulatur humore [Et quecunq[ue]] .s. ad-
uenticia & minus a natura intēta vt flores gumi / sarmenta [fa-
ciet prosperabuntur] sic transplantationem humanā in superis
quam firma & exacta iam fuerit tunc animi dotes / corporis / ex-
ternoru[m] q[ue] bonorum comittantur successus / animi bona similitu-
dinem referunt fructus corporis representat folium / arboris ad-
uenticijs / assimilantur externa. ¶ Quum uero grande diuine pro-
uidentię circa humana gubernacula sacramentu[m] hic latitat / aliud
consimile & Hieremię ore proditu[m] recensero oraculu[m] / ait enim be-
nedictus vir qui confidit in domino & erit dominus fiducia eius /

B

Iohā. iij

Scitu[m] di-
gnu[m] de
diuina p-
uidencia
sacramen-
tum.

Hier. 17

Deute
10.33

& erit quasi lignum quod transplantatur super aquas / quod ad humorem mittit radices suas & non timebit quum venerit estus & erit folium eius viride & in tempore siccitatis non erit sollicitum / nec aliquando desinet facere fructum hęc Hier. ¶ Quod ait Bene dictus vir qui confidit in domino / conuertit ad illud Beatus vir cuius voluntas & meditatio est in lege domini / quando ista fiducia / solum ipsius domini & non extrinseci emolumenti causa fuerit. Exinde vbi subnectit / & erit quasi lignum / similitudine ostendit qd confidentiam in domino huius etiam seculi committatur foelicitas. ¶ transplantatio ¶ (vt prius tradidi) spiritualis regeneratio is sacramentū designat. ¶ Tu igitur si sapias aduerte / quemadmodū non transplantati ligni ariditatem minime efficiunt aque. Verum id ex aquarū absentia efficit estus. sic & tristes huius seculi euentus / non ingerunt aque superne / sed extranea causarū series / quibus obuiant mortales / quotiens abscondita est facies domini. iuxta illud Mosaicum / & abscondā faciem meam ab eo & erit in deuorationem. s. per modum sequele / quemadmodū nauis absentiam causam dicimus naufragij / cuius presentia est causa salutis. Stulticia nāq; hominis (inquit Salomon) supplantat gressus eius / & contra deum feruet cor suum / & quod naturali indagine cognouit vir ille gentilis dicendo. Sapiens dominabitur astris. Hieremias diuino afflatu docuit / inquiens a signis coeli nolite metueret / a quibus metuunt gentes / & huius mysteriū totum reuelat cariticum. Qui habitat in adiutorio altissimi. Tu igitur hęc tecum reuolue; & modum quo diuina prouidentia humana respiciat gubernacula / clara intelligentia apprehendere poteris. ¶ Non sic impij / sed tanq; puluis ¶ (rectius stipula) ¶ quam proicit ventus. ¶ Nam quemadmodū predictorū obseruantiam huius & futuri seculi committatur prosperitas / sic ad harum contemptū vtriusq; seculi miseria sequitur. Primo igitur presentis seculi miseria exponit. Deinde (vbi legitur ideo non resurgent) futuri seculi damnationem commemorat. Prīmū designat dicendo nō sic. id est ¶ nō sic impij ¶ sicut iusti plantati in superis / qui super cœlesti irrigati humore nō timent cū venerit estus ¶ sed tanq; stipula ¶ que nullius transplantationis & nullius capax est alimenti miserabiliter huc illuc vento agitur. qd si forte ad aquarū riuulos pulsa aliquan

relam hūmoris pa
minime esse poterit
palarem q; red
ferre diuina vol
repe non erit hęc
(inquit Job) hūm
stam. ¶ Tu autem
do non sic impij
l miseriam comm
ait. ideo non resur
tione iustorū. rati
& funditus vt imp
das est stipula. qd
unum viroris par
similis est peccator
meti non illico ex
ris spacium (nulli
tate arido ue con
tionis spes / reliq;
& pretereunt hęc
euentus / quod tan
ordo fieri perm
struit est integr
dumtaxat hęc pro
seculi miseria pa
gent impij in iudi
ex eo enim qd imp
riuos sequitur
cio resurrectione
genus sed non o
in gloriosa. s. cor
ideo impij & pec
congregatione i
storum / & via in
omnium predict
qua iustus sit ve

ulum humoris particeps efficeret / diuturne tamen permanentie
minime esse poterit breui enim putrescit / & mox in corruptionem
pulueremq; redigitur. Sic & impius si ex certa forsitan causaru
ferie (diuina voluntate permittente) aliquid foelicitatis potitur ter
rene / non erit hec longeva & statim mutabit nubila vultum. Vidi
(inquit Iob) stultum firma radice & maledixi pulchritudini eius
statim. ¶ Tu autem attende q; hic solū exprimitur impius dicen
do non sic impij. Peccatorem vero conticescit / at vbi futuri sæcu
li miseriam comemorat / impiū simul & peccatorem enunciat dū
ait. ideo non resurgent impij in iudicio / & peccatores in congrega
tione iustoru. ratio est q; peccator vt expositū est non ita statim
& funditus (vt impius) euellitur a superis. & ideo nō comparan
dus est stipule / que prorsus euulsa nullius deinceps germinis ac di
uturni viroris particeps fieri potest. Sed (iuxta Hier. documentū) Hier. 13
similis est peccator mirice in deserto / & terra saluginis : que ta
meti non illico extirpetur & arescat / tamen post aliquod tempo
ris spacium (nisi interea transplantata fuerit ad aquarū fluentia)
tabe / aridoue consumitur / vt nulla exinde fructifere transplanta
tionis spes / reliqua esse possit. Sic vtq; contigit vt in obnubilata /
& pretereunte hac luce peccator prosperos & diuturne sorciatur
euentus / quod tamen omnimode impietatis viro minime rerum
ordo fieri permittit. malū enim (inquit philosophus) seipsum de
struit etsi integrum fuerit / erit importabile / quapropter impium
dumtaxat hic profert & peccatorem silentio inuoluit. Futuri autē
sæculi miseria pariter condemnat vtrunq; & ait ¶ Ideo non resur
gent impij in iudicio & peccatores in congregatione iustorum ¶
ex eo enim q; impij nec peccatores transplantati sunt ad aquarū
riuulos sequitur q; non replantari possint / nec resurgere in iudi
cio resurrectione iustoru. omnes enim (inquit Apostolus) resur
genus sed non omnes immutabimur : solum autē immutabuntur
in gloriosa. s. corpora electi. literę igitur contextus legendus est.
ideo impij & peccatores quando iudicabuntur non resurgent in
congregatione iustorum. ¶ Quoniam nouit dominus viam iu
storum / & via impiorū peribit. ¶ Hic tertio & vltimo loco verā
omnium predictoru causam assignat proinde ac si dixerit ratio
qua iustus sit veluti lignū transplantatū ad aquarū riuulos : sitq;
B ij

Iob. 5.

Hier. 13

Ethi. 4

1. corin
thio. 15

1. cor. 14.

In hoc & futuro seculo foelix impius vero tanq̄ stipula & per
petue miserie obnoxius / ratio inq̄ est / quoniam deus cognoscit.
id est adheret vie iustorum (vt illud Adam vero cogitavit vxor
rem suam Eua) & quia non cognoscit iter impiorum ideo fru
stratur & perit. Si quis enim ignorat (inquit Apostolus) ignora
bitur / qui ignorabitur / abscondet ab eo facies domini / & a quo
domini facies absconditur / deuoratur & perit / Nam quemadmo
dum scientia nostra de superis nexus quidam est & vnio cum su
peris / quam vnionem rerum prosperitas consequit̄. sic ignoran
tia nostra de superis interstitium est & diuortium nobis cum su
peris ad quod deuoratio & huius & futuri seculi miseria com
mittatur / quia abscondita est facies eius / cuius presentia ab omni
maloru euentu protegimur. Causa autem qua vni & non alteri
adhereat dei spiritus / est ipsa assimilatio / adheret enim simili simi
le: fit autem assimilatio per conformitatem nostri conceptus con
ceptui diuino: conceptus nostri conformitas resultat ex eo / q̄ ea
dem pro modulo nostro concipimus / que menti diuine insunt /
que & dei verbum / dei sapientiam eternamq̄ dei legem nuncu
pamus. Eternam igitur dei legem (per fidem. s. formatam) medi
tando conceptuū conformitas gignitur. conformitate assimila
tio: assimilatione adhesio: adhesionem rerum sensibilibum prospe
ritas / & consumata eterni seculi foelicitas. ad q̄ scribitur. Veni
ant mihi miserationes tue & viuā / quia lex tua meditatio mea.

Psal. 118.

FINIS

RES

AD IN

den

Veni
& qu
preca
Mof
tr
ipfa adheretis iura
ri accomodate pro
hilio seruitutem
halem & non fer
sunt adhesionem
(Nam quemadmo
quouis corporis
tus spiritus sp
vel atre hils inter
eus a spiritu cog
borum genus co
tacula que tali el
ceptum per aliq
tu de promere p
vita est prima in
& illi adheret
nis q̄ libidinis
sa mundi corpo
obedientia men
mens humana
quidem nedum
fidei vnio de q̄
sinapis. dicitis
litas illa quam

RESPONSIO

AD INTERROGATIONEM

de nomine Tetragrammaton.

Veritur de Tetragrammaton nomine quam lege
& quibus literis vocibusq; pronuncianđū sit vt de-
precantis exaudiatur oratio / ad hoc respondeant illa
Mosaica / decimo Deuteronomij oracula. Deum te-
tragrammaton deum tuū timebis & ei seruias,
ipsi adherere iurabisq; nomine illius. Iurare ergo seu rite & ope-
ri accomodate proferre nomen dei adhesionem expostulat / ad-
hesio seruitutem cultumue / seruitus requirit timorem scilicet fi-
liale & non formidine pœne. Timor autem & seruitus p̄c̄uia
sunt adhesionis dispositio iurare vero adhesionem consequitur.
¶ Nam quemadmodū humane mentis conceptus / nec lingua / nec
quouis corporis gestu motuue exprimitur / nisi motivarū virtu-
tum spiritus spiritui adheret cogitationis. q̄ si aliquid pituitē /
vel atrē bilis interstitium mediat & separat motiue virtutis spiri-
tus a spiritu cogitationis Vnde litargo stupore paralisi & id mor-
borum genus corporis occupantur artus / tunc illa corporis par-
ticula que tali est synthomati obnoxia nullum prorsus mentis cō-
ceptum per aliquam membrorū gesticationem / nec quouis mo-
tu deprimere poterit. Sic & ipsa mens mortalitū / cuius anima &
vita est prima intelligentia & mens diuina (iuxta illud Deutero. Cap. 30.
& illi adhereas ipse est enim vita tua) quando sensilium rerum car-
nisq; libidinis interstitio non adheret menti superne / Cui vniuer-
sa mundi corpora sunt veluti organica sibi annexa ad nutum q̄
obediencia membra / tunc hęc ipsa quasi stupore / aut paralisi a cō-
mens humana superne mentis conceptus & vota nec in propriū
quidem nedum in alienū corpus effingere poterit. quia abest illa
fidei vnio de qua veritas loquitur Si habueritis fidem sicut granū Mar. 16.
sinapis. dicetis monti huic transi hinc & transibit / abest & credu-
litas illa quam sequitur illud euangelistę In nomine meo demo-

nia eijcient linguis loquentur nouis. Cum autem vita morumq;
mundicie interitū illud ablatū fuerit illico committatur adhesio/
adhesionem vero facultas sequitur depromendi in sevel in alienū
superne mentis conceptum & coniuRANDI in nomine tetragram=
maton & tūc iuxta alia & alia que poscimus desideria alia & alia
sacri nominis sit cōmemoratio. nam quemadmodū alia ratione
vel idea producit mundi opifex aurum / alia frumentū / alia ouem
& bouem / que tamen vnica & inexhauste largitatis scaturiūt ma=
nantq; origine / sic utiq; ad eundem mundi & omnium seculorū re=
gem ascendendo eiusq; implorando auxilia non iniuria sub alia
eiusdem nominis ratione precamur / petimusq; auri copiam / alia
sub ratione vbertatem annonę / sub alia fortitudinem / gratiā / sa=
pientiam / ceteraq; similia. Tota siquidem adhesionis ratio in cō=
formitate consistit nostri conceptus cum mente superna. quo qui=
dem conformitatis arcano / fidel / scientię / orationis / meditationis
& omnium sacramentorū vera pendet ratio. quod prisca cabalistarū
canalium fistularū correspondentiam vocant. Nunq; enim viuen=
tium aquarum fontis desursum per canales fistulas manantis hauri=
rire poteris humorem nisi & tu deorsum canales erigas fistulas
quarum adamussim orificia illarum orificijs respondeant : alio=
quin inanem auram non superni fontis liquorem trahes a supe=
ris. Hęc vero correspondentia & concinnitas in nobis mente / ima=
ginatione / & corporis gestu perficitur. & licet potissimū sit inter=
na mentis / & exinde ea que imaginationis est meditatio exterior
tamen corporis interioris meditationis expressiua operatio quo=
q; deposcitur iuxta illud Regum. iij. Cui cum dixisset percutete ia=
culo terram & cum percussisset tribus vicibus stetit. ¶ Mentis
autem operatio in meditatione consistit figure / numeri / positio=
nisq; literarum tetragramaton / hęc ipsa adaptando nature ideis
q; quas superne menti inesse : aut ratione / aut sincera fide depre=
hendimus. ¶ Imaginationis operatio ipsius tetragramaton chara=
cteres / suis cum punctis stabili conceptu effingit. ¶ Exterior cor=
poris operatio certa vocis moderatione / & capitis / manuumq; ge=
sticulatione peragitur. ¶ Singula vero harum operationū multi=
formia sunt genera iuxta alia & alia que precamur & poscimus
vota. ¶ Quales autem cuiq; votorum imprecationūq; accomo=

Cap. 13.

data sit operatio p
ni explicandum rel
let & me refere f
ni arcana inq
congenio flec
vq; nomen tamen
men inquit cap
in spiritu sancto. C

Excusum A
mundi C
A

danda sit operatio perspicacioribus & sublimiori intelligentia vi-
ris explicandum relinquo. ¶ Id enim cognitionis mee limites excel-
lere & menescire fateor. Nec mihi visum est alterius nunc nomi-
nis arcana inquirere q̄ illius quod est supra omne nomen, in quo
omne genu flectitur coelestium terrestrium & infernorū. Quod
utiq; nomen tametsi vulgo & omnium ore versetur nemo tam-
men (inquit sapiens architectus) dicere potest dominus Iesus nisi
in spiritu sancto. Cui sit laus gloria & honor.

Ad Cor
rint. 12

Excusum Augustę Vindelicorum Impensis Sigis-
mundi Grim̄ Medici & Marc Vuirfung.
Anno salutifero M. D. XIX.
XV. die Aprilis.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

100
101

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

SERMO AD
cris ordinib
mittere m
I. V
G

LIBELL

Quisquis hono
Diuinae capta
Vtite praescrip
Emensus ure
Tu quoque quem
Ex me, qui n
Nemale dum ca
Praecepto cun